

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (predictive correlational research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความคิดอัตโนมัติทางลบในวัยรุ่นตอนปลาย จังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหญิงและชาย อายุระหว่าง 17-19 ปี ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 634 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีวิธีการคัดเลือกดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณสูตรของ ยามาเน่ (Polit & Hungler, 1999) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 245 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{634}{1 + 634 (0.5)^2}$$

$$= 245$$

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

n คือ ขนาดตัวอย่าง

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (proportionate stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิตามคณะที่ศึกษา จำนวน 5 คณะ และเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากให้ได้ครบตามจำนวน ดังนี้

แบ่งชั้นตามคณะ	จำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. พยาบาลศาสตร์	155	60
2. นิติศาสตร์	46	18
3. บริหารธุรกิจ	240	93
4. วิศวกรรมศาสตร์	193	74
รวม	34	245

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ผลการเรียน สถานภาพสมรสของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และ ภูมิสำเนา

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความคิดอัตโนมัติ (Automatic Thought Questionnaire)

ของฮอลลอนและเค็นเดล (Hollon & Kendall, 1980) แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย ลัดดา แสนสีหาและคาราวรรณ ต๊ะปันตา (2536) แบบประเมินประกอบด้วยคำถามจำนวน 30 ข้อ แบบประเมินมีเนื้อหา 4 ด้านคือ ด้านการปรับตัวล้มเหลวและต้องการการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยข้อที่ 7, 10, 14, 20 และ 26 ด้านอัตมโนทัศน์และความคาดหวังในทางลบประกอบด้วยข้อที่ 2, 3, 9, 21, 23, 24 และ 28 ด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองประกอบด้วยข้อที่ 17 และ 18 และด้านความหมดหวังหรือไร้ค่าประกอบด้วยข้อที่ 29 และ 30 ส่วนข้ออื่นๆ ที่เหลือแบบประเมินความคิดอัตโนมัติไม่ได้กล่าวไว้ว่าอยู่ในด้านใดและแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์ของครอนบาค เท่ากับ .90 ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ดังนี้คือ

- 1 หมายถึง ความคิดในข้อนั้นไม่เคยเกิดขึ้นเลย
- 2 หมายถึง ความคิดในข้อนั้นเกิดขึ้นบางครั้ง
- 3 หมายถึง ความคิดในข้อนั้นเกิดขึ้นค่อนข้างบ่อย

4 หมายถึง ความคิดในข้อนั้นเกิดขึ้นบ่อย

5 หมายถึง ความคิดในข้อนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลา

การแปลผลคะแนนรวม ทำโดยการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 30-150 คะแนน และผู้ที่ไม่มีความคิดอัตโนมัติทางลบหมายถึงผู้ที่มีคะแนน 30 คะแนน เนื่องจากการตอบคำถามทั้ง 30 ข้อ เลือกตอบระดับ 1 เท่านั้นซึ่งหมายถึงความคิดในข้อนั้นไม่เคยเกิดขึ้นเลย ดังนั้นผู้ที่ได้คะแนน 31-150 คะแนน จึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความคิดอัตโนมัติทางลบ ฮอลลอนและเคนเดล (Hollon & Kendall, 1980) กล่าวว่าผู้ที่ได้คะแนนสูงเท่าไรก็หมายถึงมีความคิดอัตโนมัติทางลบสูงเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งระดับความคิดอัตโนมัติทางลบเป็น 3 ระดับโดยใช้สูตรภาคพื้น (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 2547)

31-71 คะแนน หมายถึง มีความคิดอัตโนมัติทางลบในระดับต่ำ

72-112 คะแนน หมายถึง มีความคิดอัตโนมัติทางลบในระดับปานกลาง

113-150 คะแนน หมายถึง มีความคิดอัตโนมัติทางลบในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg's Self-esteem Scale) ซึ่งแปลและดัดแปลงโดยผ่องศรี มรกต (2536) แบบประเมินนี้ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ เป็นการประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับ ความรู้สึกรักตนเอง การยอมรับตนเอง และรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ เป็นข้อความที่มีความหมายทางบวก 5 ข้อ คือข้อที่ 1, 2, 4, 6, และ 7 และข้อที่มีความหมายทางลบ 5 ข้อ คือ ข้อที่ 3, 5, 8, 9, และ 10 ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ และแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 มีคำตอบให้เลือก 4 ลักษณะ และมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามดังนี้

คะแนนข้อความทางบวก คะแนนข้อความทางลบ

มีความรู้สึกเช่นนี้ตลอดเวลา	4	1
มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อย	3	2
มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นนานๆครั้ง	2	3
ไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นเลย	1	4

การแปลผลคะแนนรวม ทำโดยการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 10-40 คะแนน และการแบ่งคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยใช้สูตรภาคพื้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (ผ่องศรี ศรีมรกต, 2536)

10-20 คะแนน หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ไม่ค่อยดีต่อตนเอง

21-30 คะแนน หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

หรือแสดงว่ามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองพอสมควร
 31-40 คะแนน หมายถึง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง หรือ
 แสดงว่า มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองมาก

ส่วนที่ 4 แบบประเมินความผูกพันในครอบครัว ของเรเชนิกและคณะ (Resnic et al, 1997) ซึ่งแปลและดัดแปลงโดยพิสมัย นพรัตน์ (2543) แบบประเมินประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ โดยลักษณะข้อคำถามเกี่ยวกับความผูกพันในครอบครัวจะถามเกี่ยวกับ ความใกล้ชิดในครอบครัว การรับรู้ถึงความเอาใจใส่จากครอบครัว ความพอใจในสัมพันธภาพในครอบครัว การรู้สึกถึงความรักและความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในครอบครัว แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 ลักษณะคำตอบเป็นมาตรฐานประมาณค่าระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือ ความรู้สึกของผู้ตอบค่อนข้างมาก
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกผู้ตอบเพียงครึ่งหนึ่ง
เห็นด้วยเล็กน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบเพียงเล็กน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้ตอบเลย

ข้อคำถามมีทั้งข้อความที่มีความหมายทางบวกและทางลบ ข้อความที่มีความหมายทางบวก 6 ข้อ ตัวอย่างเช่น ข้อที่ 4, 6, 8 และข้อความที่มีความหมายทางลบ 6 ข้อตัวอย่างเช่น ข้อที่ 3, 9, 10 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

	คะแนนข้อความทางลบ	คะแนนข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วยค่อนข้างมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยเล็กน้อย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การแปลผลคะแนนรวม ทำโดยการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 12-60 คะแนน และการแบ่งคะแนนความผูกพันในครอบครัว โดยใช้และอันตรภาคขั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้ (พิสมัย นพรัตน์, 2543)

12-28	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันในครอบครัวในระดับต่ำ
29-44	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันในครอบครัวในระดับปานกลาง
45-60	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันในครอบครัวในระดับสูง

ส่วนที่ 5 แบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน (Friendship Intimacy [FI]) ของเบอร์เมสเตอร์ (Buhrmester, 1990) มีข้อคำถาม 12 ข้อ เป็นการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนในลักษณะของการมีมิตรภาพ การเปิดเผยตนเอง การสนับสนุนทางอารมณ์ และความพึงพอใจในสัมพันธภาพ แบบสอบถามเป็นลักษณะคำตอบ และแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนของคำตอบแต่ละข้อเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 คะแนน ตามลำดับคือ

เกือบทุกครั้ง	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	มีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง
ไม่เคย	หมายถึง	ไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้น

การแปลผลคะแนนรวมทำโดยการรวมคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าคะแนนรวมอยู่ระหว่าง 12-60 คะแนน และแบ่งคะแนนความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนโดยใช้และอันตรภาค แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้ (มณฑนา นทีธาร, 2546)

12-28	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนในระดับต่ำ
29-44	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนระดับปานกลาง
45-60	คะแนน	หมายถึง	มีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา

แบบประเมินความคิดอัตโนมัติ (Automatic Thought Questionnaire) ของฮอลลอนและเค็นเดล (Hollon & Kendall, 1980) แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยลัดดา แส่นสีหาและดารารรรณ ต๊ะปิ่นตา (2536) และได้ผ่านการหาค่าความตรงของเนื้อหาและเป็นที่ยอมรับในการ

นำไปใช้ (Hollon & Kendall, 1980) โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและการศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามมาใช้โดยไม่ได้มีการดัดแปลงใดๆ จึงไม่ทำการหาความตรงของเนื้อหาของแบบประเมินอีก

แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg's Self-esteem Scale) ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยผ่องศรี ศรีมรกต (2536) และได้ทำการหาความตรงของเนื้อหาโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ .86 และการศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามมาใช้โดยไม่ได้มีการดัดแปลงใดๆ จึงไม่ทำการหาความตรงของเครื่องมืออีก

แบบประเมินสัมพันธภาพในครอบครัวของเรเซนิกและคณะ (Resenic et al., 1997) ซึ่งแปลและดัดแปลงโดยพิสมัย นพรัตน์ (2543) เนื่องจากแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแล้ว และได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาเท่ากับ .94 และในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำเครื่องมือมาใช้โดยไม่ได้มีการดัดแปลงใดๆ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่ได้ทำการตรวจสอบความตรงของเครื่องมืออีก

แบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนของเบอร์เมสเตอร์ (Buhrmester, 1990) ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยโดยฉันทนา นทีธาร (2546) ใช้วิธีการแปลย้อนกลับโดยผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบฉบับภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ (Back translate procedure) และในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามมาใช้โดยไม่ได้มีการดัดแปลงใดๆ จึงไม่ทำการหาความตรงของเครื่องมืออีก

2. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบประเมินความคิดอัตโนมัติ แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบบประเมินความผูกพันในครอบครัว และแบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อนมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการทดลองใช้กับวัยรุ่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาครั้งนี้จำนวน 20 คน ที่มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น แล้วนำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Burn & Grove, 1997) ได้ผลดังนี้

2.1 แบบประเมินความคิดอัตโนมัติ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .94

2.2 แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .87

2.3 แบบประเมินความผูกพันในครอบครัว ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .83

2.4 แบบประเมินความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ كرونบาคเท่ากับ .88

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ งานวิจัยได้รับการพิจารณารับรองจากกรรมการจริยธรรม ของคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้วว่า ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิด
อันตรายแก่ผู้ถูกวิจัย ก่อนการขอความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมการวิจัย การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้กลุ่ม
ตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถาม ซึ่งการตอบรับ ปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย
ครั้งนี้จะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่าง และคำตอบในแบบสอบถามหรือข้อมูลทั้งหมดจะไม่มีการเปิดเผย
ให้เกิดผลเสียหาย การนำเสนอข้อมูลจะเสนอในลักษณะภาพรวมของกลุ่มประชากร ข้อมูลที่ได้จะ
ใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น หากกลุ่มตัวอย่างต้องการออกจากการศึกษาสามารถแจ้งขอยก
จากการศึกษาได้ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยการกระทำการดังกล่าวจะไม่มีผลอย่างใด
ต่อกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูล
ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยัง
อธิการบดีของมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อขออนุญาตประสงค์การวิจัยขออนุญาตทดสอบ
เครื่องมือและเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1
2. ผู้วิจัยประสานงานกับอาจารย์ประจำวิชาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้สร้างสัมพันธ์ภาพกับกลุ่มตัวอย่าง
แนะนำตัว แจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการทำวิจัย
4. เมื่อได้รับความร่วมมือ ผู้วิจัยแจกแบบประเมินทั้ง 5 ชุด ให้กลุ่มตัวอย่าง และอธิบาย
วิธีการตอบแบบประเมิน และแจ้งการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่จะได้รับ คือจะปกปิดชื่อผู้ถูก
วิจัยและข้อมูลจะถูกนำมาวิเคราะห์ในภาพรวม จากนั้นให้เวลาในการตอบแบบประเมิน เก็บแบบ
ประเมินด้วยตนเอง

5. รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมิน นำแบบประเมินมารวบรวมคะแนน

6. รวบรวมข้อมูล ประมวลและวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. คะแนนของความคิดอัตโนมัติทางลบ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความผูกพันในครอบครัว ความใกล้ชิดผูกพันกับเพื่อน นำมาหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ปัจจัยทำนายความคิดอัตโนมัติทางลบ วิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) ซึ่งผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลให้เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01